

Опис кредитного модуля (дисципліни)

«Управління інтелектуальною власністю»

(код та назва кредитного модуля, дисципліни)

Статус кредитного модуля обов'язковий
(обов'язковий або за вільним вибором студентів)

Лектор Чікін Сергій Вікторович, к.т.н., доцент кафедри КВМ ММІ
(прізвище, ім'я та по батькові, посада)

Інститут/факультет Механіко-машинобудівний
(назва)

Кафедра конструювання верстатів і машин
(назва)

I. Загальні відомості

Дисципліна «Управління інтелектуальною власністю» відноситься до циклу професійної та практичної підготовки навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» (НП-16) та «магістр» (НП-09) за спеціальністю **7.18010011** (7.000002) та **8.18010011** (8.000002) «Інтелектуальна власність» напрямку підготовки «Специфічні категорії», що віднесена до нормативної частини дисциплін передбачених Галузевими стандартами вищої освіти «Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальністю специфічних категорій 7.000002 «Інтелектуальна власність» та «Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000002 «Інтелектуальна власність» кваліфікації 2419.2 «Професіонал з інтелектуальною власністю», які затверджені Міністерством освіти і науки України від 25.10.2007 р.

Навчальна програма дисципліни ухвалена Методичною радою Механіко-машинобудівного інституту та затверджена директором Механіко-машинобудівного інституту.

II. Розподіл навчального часу

Форма навчання	Семестр	Всього Кредитів / годин	Розподіл навчального часу за видами занять					Семестрова атестація
			Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Лабораторні роботи	ДКР	
Денна (спеціаліст)	10	2,0 / 72	18	18	-	-	36	залік
Денна (магістр)	11	3,0 / 108	36	18	-	-	54	диф. залік

III. Мета і завдання модуля (дисципліни)

Мета дисципліни – оволодіння на предметно-практичному рівні знаннями та навичками необхідними для управління процесу створення, використання та захисту прав інтелектуальної власності.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основи сучасного управління;
- системи і методи управління людським капіталом;
- системи і методи управління інтелектуальною власністю на різних етапах життєвого циклу об'єкта господарської діяльності як об'єкта права інтелектуальної власності;
- основи економіки нематеріальних активів;

вміти:

- здійснювати технологічний аудит на підприємстві (установі, організації);
- обґрунтовувати спосіб правової охорони об'єкта господарської діяльності як об'єкта права інтелектуальної власності;
- обґрунтовувати спосіб комерціалізації об'єкта господарської діяльності як об'єкта права інтелектуальної власності;
- здійснювати аналіз ринків на шляху до комерціалізації об'єкта господарської діяльності як об'єкта права інтелектуальної власності;
- визначати економічну ефективність комерціалізації об'єкта господарської діяльності як об'єкта права інтелектуальної власності.

Дисципліна «**Управління інтелектуальною власністю**» базується на дисциплінах «Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності», «Набуття прав інтелектуальної власності», «Економіка інтелектуальної власності» та «Маркетинг інтелектуальної власності».

Рівень сформованості усіх знань та умінь відповідно до ОПП це О - уміння виконувати дію, спираючись на матеріальні носії інформації щодо неї.

IV. Зміст дисципліни (кредитного модуля)

Змістовий модуль 1 ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ

Тема 1.1 Предмет, сутність та зміст теорії управління. Об'єкти та суб'єкти управління.

Предмет та сутність управління. Еволюція науки про управління. Об'єкти та суб'єкти управління. Рівні управлінців. Організація як об'єкт управління. Зовнішні та внутрішні змінні організації.

Тема 1.2 Цілі та функції управління Системи та методи управління

Успішність. Місія, цілі та задачі. Функції управління: планування, організація, мотивація, контроль. Системи та методи управління. Основні типи структур управління: лінійна, функціональна, матрична, дивізіональна.

Змістовий модуль 2 УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ

Тема 2.1 Характеристика знань та управління їх створенням

Концепція управління знаннями. Знання як складова інтелектуального капіталу. Рівні знань. Знання, що необхідні для організації. Рівні володіння знаннями. Концепція спірального розвитку знань. Навчання. Самонавчання. Контроль якості та оцінка ефективності навчання.

Тема 2.2 Управління носіями знань

Носій знань як складова людського капіталу. Критерії відбору працівників. Мотивація і стимулювання. Ділова оцінка людських активів. Перетворення знань у інформацію.

Змістовий модуль 3 УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ

Тема 3.1 Інформація як складова інтелектуального капіталу та її властивості

Інформаційні ресурси інтелектуального капіталу. Властивості інформації. Оборот інформації. Документ як джерело інформації. Формалізація елементів управлінської інформації.

Тема 3.2 Інформаційна система як засіб управління інформаційними ресурсами

Поняття й основні характеристики інформаційних систем: основні поняття інформаційних систем; структура інформаційної системи; функції інформаційної системи. Створення системи управління інформаційними ресурсами.

Тема 3.3 Інформаційна система для управління інформаційними ресурсами інтелектуального капіталу

Організація інформаційного забезпечення процесу управління інформаційними ресурсами інтелектуального капіталу. Розробка інформаційної підсистеми управління ОПІВ підприємства.

Змістовий модуль 4 УПРАВЛІННЯ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Тема 4.1 Призначення ОПІВ та принципи управління ними

Призначення ОПІВ. Життєвий цикл ОПІВ та роль ОПІВ на різних стадіях життєвого циклу інноваційної продукції. Принципи управління ОПІВ.

Тема 4.2 Управління ОПІВ на стадії розробки інноваційної продукції

Стратегія розробки інноваційної продукції. Розробка концепції інноваційної продукції. Формування ідей. Відбір ідей. Розробка прототипу товару. Аналіз ризиків. Технічний аналіз конкурентів.

Тема 4.3 Управління ОПІВ на стадії набуття прав

Стратегії правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Оптимальний період часу для правової охорони. Обґрунтування способу правової охорони. Оцінка доцільності правової охорони. Оцінка доцільності одержання патенту. Врегулювання правовідносин «творець-роботодавець». Вибір між патентною охороною та засекречуванням. Управління ОПІВ «комерційна таємниця».

Тема 4.4 Управління процесом використання прав на ОПІВ

Оцінка економічної ефективності використання ОПІВ. Формування портфеля об'єктів права інтелектуальної власності на підприємстві та їх комерціалізація. Введення ОПІВ в господарський обіг.

Тема 4.5 Управління процесом розпорядження прав на ОПІВ

Технологія як комплексний об'єкт інтелектуальної власності. Пошук партнера по трансферу. Проведення переговорів про трансфер технологій. Управління внесенням майнових прав ІВ до статутних капіталів товариств. Комерціалізація прав інтелектуальної власності університетами та науково-дослідними установами: наукові парки, стартап компанії в університеті або інституті.

Тема 4.6 Управління процесом захисту прав на ОПІВ

Види порушень прав на об'єкти інтелектуальної власності. Відстежування порушень прав інтелектуальної власності. Форми захисту прав інтелектуальної власності. Деякі тактичні дії щодо захисту прав інтелектуальної власності.

V. Методи навчання та інформаційно-методичне забезпечення

Методами навчання є виклад змісту курсу на лекційних заняттях та його закріплення та під час самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів здійснюється шляхом опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури з метою поглибленого вивчення змісту тем дисципліни відповідно до планів лекцій і підготовки до заліку.

Передбачене індивідуальне консультування.

Склад інформаційних ресурсів навчальної дисципліни

Веб-сайти організацій (підприємств):

Офіційний веб-портал Держдепартаменту інтелектуальної власності.

http://www.sdip.gov.ua/ua/normative_acts.html

Державне підприємство «Український інститут промислової власності».

<http://www.ukrpatent.org/>

Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг

<http://www.ip-centr.kiev.ua>

Державне підприємство "Інтелзахист"

http://sdip.gov.ua/ua/dpi/intel_golov.html

Державне підприємство "Українське агентство з авторських та суміжних прав"

<http://www.uacrr.kiev.ua>

Науково-практичний журнал "Інтелектуальна власність"

<http://www.intelvlas.com.ua>

Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»

<http://www.library.kpi.ua>

Пошукова система

Бази даних та інформаційно-довідкові системи Державного підприємства «Український інститут промислової власності».

<http://www.ukrpatent.org/ua/bases2.html>

Патентно-інформаційні фонди на сайті Державного підприємства «Український інститут промислової власності»

<http://www.ukrpatent.org/ua/patents.html>

- Патентно-інформаційна база експертизи (ПІБ)
- Фонд патентної документації громадського користування (ФГК)
- Міжнародні класифікації об'єктів промислової власності

Корисні гіперпосилання на сайті Державного підприємства «Український інститут промислової власності»

http://www.ukrpatent.org/ua/links_ukr.html

- Веб-сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ)
- Федеральна служба з інтелектуальної власності, патентів і товарних знаків (Роспатент)
- Адреси веб-сайтів відомств інтелектуальної власності та міжнародних організацій
- Перелік адрес зарубіжних баз даних, до яких надається безоплатний доступ в Інтернеті
- Перелік науково-технічних баз даних та довідкових ресурсів, до яких надається безоплатний доступ в Інтернеті

Освітній портал

Європейське патентне відомство <http://www.epo.org/patents/learning/e-learning.html>

Література з навчальної дисципліни наявна в бібліотеці КПІ

Бібліографія	К-сть прим.
1. Цибульов П.М. Управління інтелектуальною власністю: Підручник. – К.: «Інт. інтел. влас. і права», – 309 с.	5
2. Бутнік-Сіверський О.Б. Економіка інтелектуальної власності. Конспект лекцій. – К, ІВП, 2004. – 296 с.	4
3. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. – М.: Дело, 1992. – 702 с.	6
4. Крайнев П.П. Інтелектуальна економіка: управління промисловою власністю: монографія. – К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 1994. – 448 с.	5
5. Цибульов П.М. Маркетинг интеллектуальной собственности: Учеб. пособие. – К.: ЗАТ "Інститут інтелектуальної власності і права", 2004. – 184 с.	7

6. Каміл Ідріс Інтелектуальна власність – потужний інструмент економічного зростання. – ВОІВ, 2006. – 370 с.	6
7. Цибульов П.М., Чеботарьов В.П., Зінов В.Г., Суїні Ю. Управління інтелектуальною власністю / За ред. П.М.Цибульова: монографія. – К.: "К.І.С.", 2005. – 448 с.	5

Методичні вказівки

1. Методичні рекомендації щодо підготовки та проведення семінарських та практичних занять з дисципліни (кредитного модуля) «УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ» для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» за спеціальностями 7.18010011 (7.000002) і 8.18010011 (8.000002) «Інтелектуальна власність» напрямку підготовки «Специфічні категорії» / Укл. С.В. Чікін. – К.: ММІ НТУУ «КПІ» (електронне видання), 2011, - 33 с.

2. Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів з дисципліни (кредитного модуля) «УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ» для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» за спеціальностями 7.18010011 (7.000002) і 8.18010011 (8.000002) «Інтелектуальна власність» напрямку підготовки «Специфічні категорії». Частина 1: «Основи управління» / Укл. С.В. Чікін. – К.: ММІ НТУУ «КПІ» (електронне видання), 2011, - 34 с.

3. Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів з дисципліни (кредитного модуля) «УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ» для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» за спеціальностями 7.18010011 (7.000002) і 8.18010011 (8.000002) «Інтелектуальна власність» напрямку підготовки «Специфічні категорії». Частина 2: «Управління знаннями» / Укл. С.В. Чікін. – К.: ММІ НТУУ «КПІ» (електронне видання), 2011, - 31 с.

4. Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів з дисципліни (кредитного модуля) «УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ» для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» за спеціальностями 7.18010011 (7.000002) і 8.18010011 (8.000002) «Інтелектуальна власність» напрямку підготовки «Специфічні категорії». Частина 3: «Управління інформацією» / Укл. С.В. Чікін. – К.: ММІ НТУУ «КПІ» (електронне видання), 2011, - 43 с.

5. Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів з дисципліни (кредитного модуля) «УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ» для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» за спеціальностями 7.18010011 (7.000002) і 8.18010011 (8.000002) «Інтелектуальна власність» напрямку підготовки «Специфічні категорії». Частина 4а: «Управління об'єктами права інтелектуальної власності. Призначення ОПВ та принципи управління ними. Управління ОПВ на стадії розробки інноваційної продукції» / Укл. С.В. Чікін. – К.: ММІ НТУУ «КПІ» (електронне видання), 2011, - 42 с.

6. Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів з дисципліни (кредитного модуля) «УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ» для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» за спеціальностями 7.18010011 (7.000002) і 8.18010011 (8.000002) «Інтелектуальна власність» напрямку підготовки «Специфічні категорії». Частина 4б: «Управління об'єктами права інтелектуальної власності. Управління ОПВ на стадії набуття прав. Управління процесом використання прав на ОПВ» / Укл. С.В. Чікін. – К.: ММІ НТУУ «КПІ» (електронне видання), 2011, - 47 с.

7. Методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів з дисципліни (кредитного модуля) «УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ» для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «спеціаліст» та «магістр» за спеціальностями 7.18010011 (7.000002) і 8.18010011 (8.000002) «Інтелектуальна власність» напрямку підготовки «Специфічні категорії». Частина 4в: «Управління об'єктами права інтелектуальної власності. Управління процесом розпорядження прав на ОПВ. Управління процесом захисту прав на ОПВ» / Укл. С.В. Чікін. – К.: ММІ НТУУ «КПІ» (електронне видання), 2011, - 37 с.

VI. Мова

Пропонується викладання державною мовою.

VII. Характеристика індивідуальних завдань

Навчальною програмою дисципліни індивідуальні завдання не передбачені

VIII. Методика оцінювання

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- 1) роботу в аудиторії (на лекціях і практичних заняттях);
- 2) дві модульні контрольні контрольні роботи (кожна тривалістю по 0,5 акад. годин)

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання

1. Робота в аудиторії

Складається з оцінювання роботи студента на лекціях (максимальна кількість балів - 32) та практичних заняттях (максимальна кількість балів - 32).

1.1 Робота в лекційній аудиторії

Ваговий бал – 2 за академічну годину. Максимальна кількість балів на всіх лекційних заняттях дорівнює $2 \text{ бали} \times 18 = 36 \text{ бали}$.

2 бали – студент активно поводитьься на заняттях (ставить питання, бере участь в обговореннях тощо), веде конспект;

1 бал – студент присутній на заняттях, але конспект не веде;

0 балів – студент відсутній на заняттях.

1.1 Робота на практичних заняттях

Ваговий бал – 2 за академічну годину. Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює $2\text{бали} \times 18 = 36$ бали.

2 бали – студент активно поводитьься на заняттях (ставить та відповідає на питання, бере участь в обговореннях тощо), веде конспект, виконує завдання викладача;

1 бал – студент присутній на заняттях, але поводитьься пасивно, конспект не веде;

0 балів – студент відсутній на заняттях.

Максимальна кількість балів на всіх аудиторних заняттях дорівнює $36 + 36 = 72$ бали.

2. Модульний контроль

Ваговий бал – 14. Максимальна кількість балів за всі контрольні роботи дорівнює $14\text{ балів} \times 2 = 28$ балів.

14 балів – відповідь на всі питання білету модульного контролю;

10 балів – одна неправильна відповідь на питання білету модульного контролю;

5 балів - дві неправильні відповіді на питання білету модульного контролю;

2 бали - три неправильні відповіді на питання білету модульного контролю;

0 балів - чотири неправильні відповіді на питання білету модульного контролю.

Сума вагових балів визначає розмір (R) шкали РСО з певного кредитного модуля, семестрова атестація з якого передбачена у вигляді заліку.

$$R = \sum_k \hat{r}_k .$$

Розмір шкали рейтингу $R = 100$ балів.

Таблиця переведення рейтингової оцінки з навчальної дисципліни RD :

Набрані бали за семестр	Оцінка за Болонською системою	Звичайна оцінка
95 - 100	A	«ЗАРАХОВАНО»
85 - 94	B	
75 - 84	C	
65 - 74	D	
60 - 64	E	
40 - 59	FX	«НЕ ЗАРАХОВАНО»
0 - 39	F	

Студент, якого не задовольняє семестровий рейтинг має право на анулювання¹⁾ семестрового рейтингу та складання залікової контрольної роботи. Білети залікової контрольної роботи формуються з Питань для семестрового контролю (додається).

Отриманий результат залікової контрольної роботи є остаточним та проставляється в заліковій відомості.

¹⁾Факт участі студента у заліковій контрольній роботі означає його відмову від семестрового рейтингу.

Умови позитивної проміжної атестації.

Для отримання “зараховано” з першої проміжної атестації (8 тиждень) студент матиме не менше ніж 25 балів *(за умови, якщо на початок 8 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів “ідеальний” студент має отримати 50 балів).*

Для отримання “зараховано” з другої проміжної атестації (14 тиждень) студент матиме на менше ніж 45 балів *(за умови, якщо на початок 14 тижня згідно з календарним планом контрольних заходів “ідеальний” студент має отримати 90 балів).*

ІХ. Організація

Порядок реєстрації на вивчення дисципліни та на семестрову атестацію визначається деканатом інституту.